

Integrale wijkaanpak

Sociale duurzaamheid en inclusie Hooilanden en de Weuste

Conclusie & Aanbevelingen

Conclusie en aanbevelingen

Twee wijken aan de rand van Wierden. Geen voorzieningen. En dat is geen probleem. De buurt en de openbare ruimte is uitdagend genoeg voor (nieuwe vormen van) ontmoeting. Het gebied is groen, gemêleerd (mensen en woningen), wijds en uitdagend om in beweging te komen. Bij de mensen is er een bereidheid tot meer samenredzaamheid en ook is er een interesse geproefd voor meer verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving; in burgerparticipatie bij de openbare ruimte bijvoorbeeld, voor een fijne toekomstbestendige wijk. De (incidentele) ontmoeting in en samenredzaamheid van de wijk moeten worden aangewakkerd en gestimuleerd. Net als dat we extra aandacht moeten geven aan het toenemend aantal (werkende) mantelzorgers. Zo blijft het goed toeven in de Hooilanden en de Weuste. En komt er een tijd dat voorzieningen dichtbij echt fijner zijn? Dan willen mensen graag verhuizen naar Wierden-centrum.

1.1. Algemeen

Met de integrale wijkaanpak koppelen we verschillende beleidsvelden uit het sociale en fysieke domein en kijken we vanuit positieve gezondheidsbeleving en leefbaarheid naar de wijk. Zo verbeteren (gemeentelijke) samenwerking en afstemming, maakt men een efficiëntieslag in uitvoering, betrek en informeer men op laagdrempelige wijze burgers en creëer je samenhang in de wijk. De wijkwandelingen en de museumroutes*¹ lieten dit zien. Een paar terugkoppeling van bewoners:

- *Wat een leuk initiatief deze wandeling, zo ontmoet ik ook eens andere mensen uit de buurt*
- *Dat we zo samen tijdens het wandelen vinden dat de brug echt vies is, toen bedacht ik, waarom kunnen we niet eens een middag met een paar burens gaan schoonmaken? We zijn tenslotte samen verantwoordelijk voor onze buurt.*
- *Positieve gezondheid, is een goede manier om naar de wijk te kijken. Want de overlast die wij op de Deel ervaren heeft echt invloed op mijn mentaal welbevinden en gezondheid, ik slaap slecht en heb er hoofdpijn en soms buikpijn van. Het bederft het woonplezier van onze mooie wijk.*

Tips, verander- of verbeterpunten:

- *Betrekken van het netwerk;* Het actief betrekken van de organisaties bij de voorbereidingen maakt het mogelijk om vanuit een breder gedragen en gevoeld beeld naar de wijk te kijken. De voorbereidingen, de keuze van de wijk en het bepalen van de tijdstippen van de wandeling en de presentatie van de resultaten (museumroute)

¹ De museumroute is de terugkoppeling van de resultaten van de wijkwandeling aan de hand van beeldborden (foto's).

is niet zoals vorige wijken in samenspraak met het netwerk gedaan om diverse redenen. Waarschijnlijk is hierdoor de response op de vragenlijst ook laag.

- *Publiciteit wijkwandeling* Er is huis aan huis geflyerd voor de wandeling in de wijken, dit heeft geresulteerd in een hoge opkomst (± 35 wandelaars).
- *Tijdstip t.a.v. de wijkwandeling* September is qua temperatuur een goede maand voor de wandeling maar vooral omdat er (deels) in het licht en deels in het donker gelopen kan worden aan het begin van de avond om de verkeers- & sociale veiligheid t.a.v. openbare verlichting bespreekbaar te maken. Voor de participerende organisaties en gemeente is dit tijdstip, net na de zomervakantie, ook gunstig.
- *Dankdag* Er was geen rekening gehouden met dankdag op de dag van de presentatie in de wijk/museumroute (desondanks zijn er toch 16 bezoekers geweest).
- *Participatie van professionals*: Bewoners gaven aan het erg prettig te vinden om op deze laagdrempelige en informele wijze samen in gesprek te zijn over de wijk, zowel over de positieve als de minder positieve en of persoonlijke zaken en uitleg te krijgen bij nieuwe ontwikkelingen of plannen, zoals de uitbreiding van het woonwagenveld.
- *Verwachtingen*: Het is belangrijk om de resultaten, maar vooral de opvolging van de resultaten, -de acties die uit deze inventarisatie voortkomen- te communiceren. Neem de input van inwoners/organisaties serieus. Ook als er niets gebeurd is het goed om dat te communiceren en te beargumenteren.
- *De wijk in*: Combineer geplande wijkinventarisaties, voorkom “participatiemoeheid”

1.2. Noaberschap en harmonie in de gemeenschap

Hooilanden (jaren 80-90) en De Weuste (“rijkere” jaren 00-10) zijn 2 wijken aan de rand van Wierden waar mensen over het algemeen al langer en met plezier wonen. Veel gezinnen. Maar ook plekken voor jongeren & mensen die begeleidt wonen (torens), opvang van Oekraïners (rand) en een woonwagenveld. **Mensen wonen hier rustig samen.**

Mensen zien naar elkaar om, maar niet zoals het traditionele Noaberschap; men groet elkaar, er zijn informatieve straatapps, of voor een kleine hulpvraag en in sommige straten is er een terugkerend buurtfeest. Omdat het groene en ruime wijken zijn – vooral de Weuste is ruim van opzet- met veel speel- & sportplekken, wordt er veel bewogen (wandelen, hardlopen, skaten, basketballen, fietsen, voetballen etc.). Zo ontmoeten mensen elkaar vooral in de wijk.

Tijdens de museumroute is er uitgebreid ingegaan op de vragen over de uitbreiding en locatie van het nieuwe woonwagenveld. (Positief en nieuwsgierig)

Opvallend is het hoge aantal mantelzorgers in de wijk (1 op de 3). Dat is deels te verklaren doordat de jonge gezinnen die vanaf eind jaren 80 naar de nieuwe wijken zijn gekomen nu ouder(s) hebben die de nodige ondersteuning behoeven maar ook bijv. zelf een partner/kind hebben met een intensieve zorgvraag. Het is aannemelijk dat het aantal mantelzorgers in deze wijken verder gaat stijgen, omdat de wijken mee-vergrijzen (bijv. dementie 1 op de 5 ouderen; stat. Alzheimer NL), en omdat ook de intensievere zorg steeds meer in de wijk gaat plaatsvinden (langer thuis, samenredzaamheid). Bovendien moeten mensen langer

doorwerken tot aan het pensioen, dit betekent dat de groep werkende mantelzorgers gaat stijgen; deze mensen ervaren een dubbele belasting.

Met het oog op de toekomst is extra aandacht nodig voor werkende mantelzorgers.

Twee locaties zijn tijdens de inventarisaties naar voren gekomen waar bewoners een negatieve gezondheid ervaren door overlast.

Op de Hoefslag (huisnummers op te vragen bij Reggewoon), de woningbouwcoöperatie Reggewoon heeft deze casus in actieve behandeling. Urgenter is de situatie voor de aanwonende van het speeltuintje grenzend aan de Deel; (de woning die de overlast veroorzaakt is onder de aandacht bij woningbouw en politie). Zij ervaren psychische & mentale klachten omdat deze inwoners zich onveilig en onprettig voelen. Jongeren hangen daar rond (dealers), scheuren met scooters door de straat en vertonen intimiderend gedrag naar aanwonende en passanten. Het speeltuintje is een plek waar niet meer gespeeld kan worden (de glijbaan is een urinoir, afval van onbekende oorsprong).

Aanwonende hebben de suggestie ingebracht om het speeltuintje helemaal te verwijderen en daarmee verdwijnt mogelijk ook de hangplek. Er wordt geen gebruik van gemaakt door kinderen uit de buurt.

1.3. Aanbod en gebruik van voorzieningen (participatie)

Er zijn geen voorzieningen in de wijk.

Wijkbewoners vinden dit geen probleem, ze ervaren de rust en ruimte in de wijk (en de verbinding met het buitengebied) juist als positief en geven aan dat de (fiets)verbinding naar het centrum, waar alle voorzieningen zijn, prima is. Jongeren geven aan dat zij elkaar ontmoeten op school of sportclub, en buiten school spreken ze ergens af.

Er is zeker behoefte aan ontmoeting maar niet structureel of aan een ontmoetingscentrum in de wijk. Er zijn verschillende ideeën geopperd om hier vorm aan te geven.

Bewoners zijn zich ook bewust dat gemeenten met minder geld meer moeten doen nu en in de toekomst en dat zijzelf als burger ook verantwoordelijkheid kunnen en moeten gaan nemen.

Ook hier zijn ideeën geopperd om samen meer verantwoordelijkheid te nemen voor de wijk, zoals het samen schoonmaken van de brug, poepzakjes bij de speeltuinen etc.

In deze wijk leven ideeën die burgerparticipatie in de openbare ruimte kunnen stimuleren en ontmoeting faciliteren. Een wijk zonder voorzieningen hoeft dus geen wijk zonder ontmoeting en verbinding te zijn, juist de openbare ruimte biedt tal van (nieuwe) mogelijkheden.

Ontmoeting ontstaat niet vanzelf en de goede ideeën van de inwoners krijgen een duurzaam fundament en (sociale/zorgpreventie/inclusie) functie in de uitvoering van wijkbewoners in samenwerking met welzijnswerk (buurtcoach/sportcoach/cultuurcoach).

Bewoners zijn zich ervan bewust dat er verschillende “groepen” in de wijk wonen maar deze groepen ontmoeten elkaar niet.

Cultuurparticipatie kan een middel zijn om diverse groepen te verbinden en kan zo een wezenlijke bijdrage leveren aan persoonlijk welzijn en deelname in de samenleving, saamhorigheid in de wijk (inclusie).

1.4. Inrichting en gebruik openbare ruimte (toegankelijkheid)

Tijdens de wandeling (bijlage) zijn er specifieke punten genoemd ten aanzien van de toegankelijkheid, overlast en veiligheid.

Algemeen: Neem relevante punten waar mogelijk mee in de lopende beheer- en onderhoudsplanning. Neem de punten mee in nieuwe ontwikkelingen en in de aankomende beheers- en onderhoudsplannen. Communiceer over deze werkwijze met de wijkbewoners (verwachting).

Spelen en ontspanning en participatie

De wijken kennen veel verschillende natuurlijke sport- en speelgelegenheden. Kriskras door de wijken zijn er fiets- en wandelpaden in verbinding met fiets- en wandelpaden van de groene zone en de vijvers en het landelijk gebied. En het fietspad over de dijk/industrieterrein naar het centrum. Dit stimuleert en verleidt mensen tot bewegen en ontmoeten. De wijk is daarmee letterlijk continu in beweging.

Zie 1.3 ontmoeting openbare ruimte.

Neem de punten mee, aangegeven door bewoners in Hooilanden, van speel- of ontmoetingsplekken die niet of anders gebruikt worden dan bedoelt.

*Zet in op preventie in zorg en welzijn en stimuleer bewegen/sporten in de wijk; Het is laagdrempelig (Geen sportabonnement of clublidmaatschap, geen bardiensten) **Bewegen is zowel doel als middel voor sociale, emotionele en maatschappelijke stappen; Mensen letterlijk in beweging krijgen (activeren) of werken aan een betere fysieke en mentale gezondheid.***

Toegankelijkheid

De inrichting van de wijk de Weuste, is voor medewerkers van de **(thuis)zorgorganisaties** en hulpdiensten minder toegankelijk om snel van client naar client te kunnen gaan in de wijk (de inrichting bestaat uit cirkels; beweging tussen de cirkels is complex) of de wijk in en uit.

1.5. Toekomstbestendig en duurzaam.

Energietransitie

In de Hooilanden zijn en worden woningen door de woningbouwcorporatie verduurzaamd, in de Weuste zijn de woningen al relatief energie zuinig gebouwd. Er is veel draagvlak voor verduurzaming onder bewoners. Zoals met het bewonersinitiatief Zonnepark de groene Weuste aan de rand op het industrieterrein. Er is een pilot met een warmtenetwerk bij de toren, i.s.m. gemeente, de JP Bente Stichting en de woningbouwcorporatie. Bewoners vragen zich af of ze in de toekomst gebruik kunnen maken van het warmtenetwerk in de wijk als ze van het gas af gaan. Veel woningen zijn al voorzien van zonnepanelen in de wijk; het terugleveren aan het net rendert niet meer; bewoners hebben ideeën en vragen voor een gezamenlijke opslag in de wijk en over de mogelijkheid van meer laadpalen bij openbare parkeerplekken.

Stichting Duurzaam Wierden-Enter geeft voorlichting en mogelijkheden t.a.v. verduurzaming (energiecoach, 50,+ cashback actie, collectieve inkoop isolatie).

Klimaatadaptatie

Er zijn een aantal plekken in de wijk Hooilanden waar wateroverlast is na hevige regenval (overstromen van putten). Door de wijk de Weuste loopt een watergang, de oude ijsbaan. Met de omliggende begroeiing en bomen zorgt deze ader voor verkoeling in de wijk.

Inwoners kunnen een rol innemen (burgerparticipatie in de openbare ruimte) in het onderhouden (bijhouden) van sloten en watergangen om de toenemende piekafvoeren beter aan te kunnen.

Geef informatie in de wijk over mogelijke subsidies voor het afkoppelen van regenwater en vergroening.

Biodiversiteit

De wijk heeft elementen die de biodiversiteit bevorderen. Zoals de wilde bloemenstroken; de vogelhuisjes door de wijk heen, echt donkere & stille gebiedjes, groene, vochtige, natte en droge natuur met een diversiteit aan inheemse soorten van flora en fauna.

Mogelijke Initiatieven die genoemd zijn door bewoners om de biodiversiteit verder te ontwikkelen zijn meer bloemenstroken, fruitbomen & pluktuin bij het Karrenspoor, ophangen van vogel- & insectenkasten en een bijenhotel.

Een rol voor de plaatselijke milieu en natuureducatie zou wenselijk zijn, ook bij de wens van de herwaardering van de natuur; leer mensen/kinderen waar ze naar kijken; naamkaartjes bij de planten, bloemen, bomen en bordjes met de plaatjes, nut en namen van de vogels/insecten/vlinders in de wijk. Deze suggestie draagt ook bij aan de waardering van en verantwoordelijk voor de eigen wijk.

Resultaten wijkwandeling

Woensdag 18 september werd er flink gemaand! Door wijken de Hoelandsen en de Vreuste gingen verschillende groepen met bewoners, vrijwilligers en professionals op stap. Altwijl ontdekten bewoners aan bod, van natuurbeheer tot sportvrijheid.

De resultaten van de wijkwandeling willen we graag aan u presenteren! We nodigen u van harte uit op woensdag 6 november. Komt u ook? Aanmelden kan via: www.wierden.nl/november.

 6 november 2024

 18.45 uur begin
19.00 uur start presentatie

 Wijkwoning 15, Wierden
(voorzit: Wijkwoning 13)

Museumroute wijkwandeling

Hoelandsen & De Vreuste, Wierden

Toelichting:

De resultaten die u gaat zien in deze museumroute zijn de resultaten van de wijkwandeling.

Aan deze wandeling hebben 42 mensen deelgenomen in verschillende groepen. De jongste deelnemer was 10 de oudste 81. Er waren mensen uit beide wijken vertegenwoordigd en Ruggemoor, Thuisburg, Dourtsen Wierden en de gemeente (locaal domein, Openbare ruimte, duurzaamheid, jeugd) liepen ook mee.

De bevindingen zijn uitgewerkt in 4 categorieën:

1. Natuurbeheer & Harmonie
2. Aanbod en gebruik van activiteiten en voorzieningen
3. Inrichting en gebruik van de openbare ruimte
4. Toekomstbestendig en duurzaam

De wijkwoning is een onderdeel van een breder wijkwoningplan. De wijkwoningplan bestaat uit:

- wijkwoning
- 4 delen: natuurbeheer, harmonie, openbaar gebruik, duurzaamheid
- Samenwerking met lokale overheden en andere stakeholders
- Vrijwilligers en andere stakeholders
- Vrijwilligers en andere stakeholders

De wijkwoning is dat de wijkwoningplan een deel van het wijkwoningplan.

7

